

G A B R I E L
G A R C Í A
M Á R Q U E Z

A világ legszebb vízihullája

Válogatott novellák

A válogatás az alábbi kiadás alapján készült:
Gabriel García Márquez: Todos los cuentos 1947–1972,
Literatura Random House, 2012

© GABRIEL GARCÍA MÁRQUEZ, and Heirs of GABRIEL
GARCÍA MÁRQUEZ, 1947, 1962, 1972
Hungarian translation © Benczik Vilmos, Csuday Csaba,
Dely István, Kutasy Mercédesz, Litvai Nelli, Nagy Mátyás,
Scholz László, Szőnyi Ferenc

Hihetetlen és szomorú történet az ártatlan Eréndiráról és lelketlen nagyanyjáról

Eréndira éppen a nagyanyját fürdette, amikor először támadt fel balsorsának szele. A sivatag magányába tévedt hatalmas épületnek, amelynek falait mintha holdbéli habarccsal vakolták volna be, még a tartóoszlopai is megremegtek az első rohamtól. Eréndira és a nagyanyja már hozzászoktak az itteni féktelen természet veszedelmeihez, s az egyforma királpávákkal és a római fürdők gyermekes mozaikjaival ékesített fürdőszobában alig érezték a szél erejét.

A nagyamama nagy, meztelen teste olyan volt a márványmedencében, akár egy jókora fehér bálna. Unokája még alig töltötte be a tizennegyedik évét, gyenge volt, puha csontú és korához képest túlságosan jámbor. Mértékletes mozdulatokkal, amelyekben érezhető volt némi szent szigorúság, szertartásos módon öntözte a nagyanyjára a vizet; vértisztító füvek és jó szagú levelek főttek benne, s megtapadtak a nagymama feszes húsú hátán, kibontott dróthaján és erős vállán, amelyet valami tengerészviccel tetováltak tele irgalmatlanul.

– Az éjjel azt álmodtam, hogy levelet várok – mondta a nagymama.

Eréndira, aki sose beszélt, hacsak nem elkerülhetetlen okok készítették rá, megkérdezte:

- Milyen nap volt az álomban?
- Csütörtök.
- Akkor rossz híreket hozó levél volt – mondta Eréndira –, de nem jön meg soha.

Mikor kész lett a fürdetéssel, a hálósobájába vitte a nagyanyját. Olyan kövér volt, hogy csak az unokája válára vagy egy püspöki pásztorbothoz hasonló botra támaszkodva tudott lépkedni, de még a legnagyobb kínlódással tett mozdulatain is átsütött régi nagysága. A hálófülkében, amelyet az egész házhoz hasonlóan eltűlt méretűre s kissé elmebajos módon terveztek, Eréndirának még további két órára volt szüksége, hogy rendbe tegye a nagyanyját. Szálanként kibogozta és beparfümözte a hajkoronáját, aztán megfésülte, egyenlítői virágokkal pompázó ruhát adott rá, púderral szórta be az arcát, kárminnal vörösre festette az ajkát, az arcára pirosítót kent, szemhéjára pézsmát, a körmeit pedig gyöngyházzsín lakkal festette ki, s mikor már olyan volt a cicomától, akár egy emberi méretűnél nagyobb próbababa, átvitte a ruháján díszelgőkhöz hasonló fojtó virágokkal teli mesteres kertbe, leültette egy karosszékbe, amely eredetét és származását tekintve trón volt, s magára hagyta, hogy a tölcseres gramofon gyorsan elillanó dallamait hallgassa.

Miközben nagyanyja a múlt ingoványán hajózott, Eréndira kiséperte a házat, amely sötét volt és kusza, s örült bútorok, képzelet szülte cézárok szobrai és kristálycsillárok meg alabástromangyalok, egy aranyszínűre lakkozott zongora meg számtalan elképzelhetetlen alakú és méretű óra zsúfolódtak össze benne. Az udvaron volt egy ciszterna, amelyben éveken át lehetett tárolni a vizet, amit az indiánok távoli forrásokról a hátukon

cipeltek ide, s a ciszterna egyik fémkarikájához kötve egy nyamvadt strucc tengődött, az egyetlen tollas állat, amely kibírta ennek az átkozott égövnek a gyötrelmeit. A ház mindentől távol, a sivatag mélyén állt, egy nyomorúságos, izzó katlanná hevülő kunyhótelep mellett, ahol kétségbeesésükben öngyilkosok lettek a kecskék, mikor a balsors szele fújt.

Ezt az érthetetlen menedéket a nagymama férje, egy legendás hírű csempész építette, Amadísnak hívták, s a nagymamának egy fia született tőle, akit szintén Amadísnak hívtak, és Eréndira apja volt. A család eredetét és történetét nem ismerte senki. Az indiánok nyelven elterjedt legismertebb változat az volt, hogy Amadís, az apa egy nyilvánosházból váltotta ki szép feleségét, valahol az Antillákon, ahol halálra késelt egy embert, s örökre áthozta az asszonyt a büntetlenség sivatagi világába. Amikor a két Amadís meghalt, az egyik búskomorságlázban, a másikat meg összeszurkálták a vetélytársai egy verekedés alkalmával, az asszony eltemette a holttesteket az udvaron, elbocsátotta a tizennégy mezítlábas szolgálólányt, s a rejtett ház homályában dédelgette tovább nagyságról szőtt álmait, hála törvénytelen unokája odaadásának, akit születése óta nevelt.

Eréndirának csak az órák felhúzásához és beigazításához hat órára volt szüksége. Azon a napon, mikor a balsorsa kezdődött, nem kellett felhúznia őket, mert másnap reggelig még jártak, viszont meg kellett fürdetnie és alaposan fel kellett öltöztetnie a nagyanyját, fel kellett mosnia a szobákat, meg kellett főznie az ebédet, és fényesre kellett törölnie az üvegtárgyakat és üvegedényeket. Tizenegy óra felé, mikor kicserélte a strucc vödrében

a vizet, és megöntözte a csenevész gizgazokat a két Amadís egymás mellett fekvő sírján, dacolnia kellett az időközben kibírhatatlanná vált szél dühével, de nem vette észre a rossz előjeleket, hogy ez balsorsának szele. Tizenkettőkor már az utolsó pezsgőspoharakat fényesítette, mikor finom húsleveszag csapta meg az orrát, s szinte csodával ért fel, hogy úgy szaladt át a konyhába, hogy lépteivel semmiféle pusztítást nem végzett a veleneci kristályok közt.

Éppen csak hogy le tudta kapni a fazekat, amelyből már-már a tűzhelyre futott a leves. Aztán feltett egy másik ételt, amelyet korábban előkészített, s kihasználta az alkalmat, hogy leüljön pihenni az egyik padra a konyhában. Lehunyta a szemét, aztán újra kinyitotta, arca nem árulkodott fáradtságról, és tálba öntötte a levest. Úgy dolgozott, hogy aludt közben.

A nagyanyja egyedül ült le egy ezüst gyertyatartókkal ékesített, tizenkét személyre terített asztal végéhez. Megrázta a csengőt, s Eréndira szinte abban a pillanatban megjelent a gőzölgő levesestállal. Miközben felszolgált a levest, a nagyanyjának feltűntek alvajárási mozdulatai, s kezét Eréndira szeméhez emelte, mintha egy láthatatlan üveget törölne meg. A kislány nem látta a kezét. A nagyanyja követte a tekintetével, s mikor Eréndira megfordult, hogy visszatérjen a konyhába, rákiáltott:

– Eréndira!

A kislány hirtelen felébredt, s a szőnyegre ejtette a levesestálat.

– Nem tesz semmit, lányom – mondta a nagyanyja némi gyöngédséggel. – Megint elaludtál járás közben.

– A test szokása – mentegetőzött Eréndira.

Az álmoságtól még kábultan felvette a levesestálat, s megpróbálta kitisztítani a foltot a szőnyegből.

– Hagyd csak – legyintett a nagymama –, délután majd kimosod.

Így hát szokásos délutáni teendőin kívül még az ebédlő szőnyegét is ki kell mosnia, s ha már a mosókonyhában volt, a hétfői ruhát is kimosta, miközben a szél rést keresve kavargott a ház körül. Annyi dolga volt, hogy teljesen észrevétlenül lepte meg az este, s mire visszatette az ebédlőszőnyeget, már itt volt a lefekvés ideje.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2021-ben
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Kontrollszerkesztő Kutasy Mercédesz
Felelős szerkesztő Rostás Eni
Kézirat-előkészítő Tomka Eszter
Korrektor Balogh Emerencia
Műszaki vezető Takács Klári
A borítót Gerhes Gábor,
a kötetet Pintér József tervezte
Kiadványszám 9150
Minion betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 4111 6